

รายงานการประชุม
คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ครั้งที่ ๓/๒๕๖๔

วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ เวลา ๑๓.๐๐ น.

ณ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ
ผ่านระบบการประชุมทางไกล Application : Zoom

กรรมการผู้มาประชุม

๑. ร้อยเอก ธรรมนัส	พรหมเผ่า	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ประธานกรรมการ
๒. นายประยูร	อินสกุล	รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (แทนปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์)	กรรมการ
๓. นายชยาวุธ	จันทร	รองปลัดกระทรวงมหาดไทย (ปลัดกระทรวงมหาดไทย)	กรรมการ
๔. นายสกล	จุลาภา	รองอธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ (แทนปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม)	กรรมการ
๕. นายวันชัย	อาจมกล	ผู้อำนวยการกองบริหารการพาณิชย์ภูมิภาค (แทนปลัดกระทรวงพาณิชย์)	กรรมการ
๖. นายบุญลาภ	โสวัณณะ	ผู้อำนวยการศูนย์ประเมินผล (แทนเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร)	กรรมการ
๗. นางสาวนันทวัน	ทองเบญญ์	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาพื้นที่พิเศษ (แทนอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร)	กรรมการ
๘. นายสถาพร	ใจอารีย์	รองอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน (แทนอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน)	กรรมการ
๙. นายเจตนิพัทธ์	รอดภัย	รองอธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม (แทนอธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม)	กรรมการ
๑๐. นางสาวซาร่าห์	บินเ้ายะ	รองอธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (แทนอธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ)	กรรมการ
๑๑. นายสุวิทย์	คชสิงห์	หัวหน้าผู้ตรวจราชการกรมประมง (แทนอธิบดีกรมประมง)	กรรมการ

ประเด็นที่น่าสนใจ

เพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดป่าโนนสังข์ ที่ดินแปลงเลขที่ ๙ ระบุว่า ส.ป.ก. ที่ ๕๗๔๓๑๗๒๙๒ เนื้อที่ประมาณ ๔๓-๑-๒๔ ไร่ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑๑ ตำบลกุดไห อำเภอกุดบาก จังหวัดสกลนคร

มติคณะกรรมการ อนุญาตให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดป่าโนนสังข์ ที่ดินแปลงเลขที่ ๙ ระบุว่า ส.ป.ก. ที่ ๕๗๔๓๑๗๒๙๒ เนื้อที่ประมาณ ๔๓-๑-๒๔ ไร่ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑๑ ตำบลกุดไห อำเภอกุดบาก จังหวัดสกลนคร

เรื่องที่ ๓.๒ การมอบอำนาจให้ดำเนินคดีแพ่ง

กรรมการและเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า ศาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้มีหมายเรียกคดีแพ่งสามัญฉบับลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๔ คดีหมายเลขดำที่ พ.๕๕๕/๒๕๖๔ ระหว่างนางสาวชลอ มากเสมอ ที่ ๑ กับพวกรวม ๒ คน โจทก์ กับ ผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ ๑ คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ที่ ๒ และปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ ๓ จำเลย แจ้งว่าโจทก์ได้ยื่นฟ้องจำเลยทั้งสามต่อศาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ให้จำเลยทำคำให้การแก้คดียื่นต่อศาลภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับหมายหรือถือว่าได้รับหมาย

ข้อเท็จจริง

สืบเนื่องจากมูลคดี ดังนี้

๑. โจทก์ทั้งสองประพฤติฝ่าฝืนต่อระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๗ (๑) คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยา (คปจ.พระนครศรีอยุธยา) จึงได้มีมติในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๗ ให้โจทก์ทั้งสองสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินในท้องที่หมู่ที่ ๖ ตำบลวังน้อย อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่โจทก์ทั้งสองเช่าจาก ส.ป.ก. ตามสัญญาเช่าฉบับที่ ๒๙/๒๕๓๗ และฉบับที่ ๗๖/๒๕๔๗ ตามลำดับ จำเลยที่ ๑ จึงมีคำสั่ง คปจ.พระนครศรีอยุธยา ที่ ๗/๒๕๕๗ และคำสั่งที่ ๘/๒๕๕๗ สั่ง ณ วันที่ ๒๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ ให้โจทก์ทั้งสองสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินพิพาท

๒. โจทก์ทั้งสองได้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินพิพาท ซึ่ง คปก. ในฐานะจำเลยที่ ๒ มีมติในคราวประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘ วินิจฉัยยืนตามมติของ คปจ.พระนครศรีอยุธยา

๓. พื้นที่พิพาทถูกกำหนดให้เป็นพื้นที่เป้าหมายตามข้อ ๑ (๒) ของคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่ ๓๖/๒๕๕๙ สั่ง ณ วันที่ ๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ จำเลยที่ ๓ จึงอาศัยอำนาจตาม

คำสั่งดังกล่าวมีคำสั่งให้โจทก์ทั้งสองออกจากที่ดินและรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างหรือสิ่งอื่นใดในพื้นที่พิพาท เพื่อที่จะนำที่ดินไปจัดให้แก่เกษตรกรผู้ไร้ที่ดินทำกินตามนโยบายของรัฐบาล ซึ่งโจทก์ทั้งสองเห็นว่าคำสั่งข้างต้นนั้นมีชอบด้วยกฎหมาย จึงได้ฟ้องคดีต่อศาลปกครองเพื่อขอให้เพิกถอนคำสั่งสันสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน แต่ศาลมีคำสั่งให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความเนื่องจากพิเคราะห์เห็นว่าแม้ศาลจะมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้คำสั่งดังกล่าวเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายก็ไม่อาจเป็นผลให้ผู้ฟ้องคดีทั้งสองกลับมีสิทธิเข้าทำประโยชน์ในที่ดินพิพาท ด้วยเหตุที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองย่อมยังคงต้องถูกบังคับให้ออกจากที่ดินตามคำสั่ง ปทจ. พระนครศรีอยุธยา ที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๖/๒๕๕๙ สั่ง ณ วันที่ ๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ ซึ่งมีขึ้นในภายหลัง อันเป็นคำสั่งที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้ถือว่าชอบด้วยกฎหมายและเป็นที่สุด ศาลปกครองจึงไม่อาจตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายเพื่อมีคำสั่งบังคับที่จะมีผลเป็นการแก้ไขเยียวยาความเดือดร้อนเสียหายให้แก่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองได้ จึงไม่มีประโยชน์ที่ศาลจะพิจารณาคดีนี้อีกต่อไป

๔. โจทก์ทั้งสองได้นำคดีมาฟ้องต่อศาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเพื่อขอให้คำพิพากษาหรือคำสั่งให้เพิกถอนคำสั่งของจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ที่ให้โจทก์ทั้งสองสันสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน และเพิกถอนคำสั่ง ส.ป.ก.พระนครศรีอยุธยา ที่ ๑๓/๒๕๕๙ สั่ง ณ วันที่ ๑๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ ของจำเลยที่ ๓ รวมทั้งให้จำเลยทั้งสามร่วมกันใช้ค่าฤชาธรรมเนียมและค่าทนายความแทนโจทก์ทั้งสอง

ข้อกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๑. ระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕

ข้อ ๗ เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับมอบที่ดินให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินมีหน้าที่ปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) ต้องทำประโยชน์ในที่ดินด้วยตนเองเต็มความสามารถ และไม่นำที่ดินนั้นทั้งหมดหรือบางส่วนไปให้บุคคลอื่นไม่ว่าจะโดยการขาย ให้เช่า หรือเข้าทำประโยชน์ หรือโดยพฤติกรรมใด ๆ ที่แสดงให้เห็นในลักษณะนั้น

ฯลฯ

ข้อ ๘ หากเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรกระทำการฝ่าฝืนข้อ ๗ ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีหนังสือเตือนให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรละเว้นการกระทำหรือปฏิบัติให้ถูกต้อง หรือทำให้ที่ดินกลับสู่สภาพเดิมภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้าผู้นั้นยังคงฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามโดยไม่มีเหตุอันควรก็ให้ดำเนินการตามข้อ ๑๑ ต่อไป

ในกรณีที่เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรได้อนุญาตทำประโยชน์ในที่ดินไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนไปยังบุคคลอื่นหรือกระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกรณีหนึ่งกรณีใดในข้อ ๗ และไม่สามารถหาตัวได้พบให้ดำเนินการตามข้อ ๑๑ ได้โดยมิต้องมีการเตือน

๒. ระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐

ข้อ ๑๑ เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรยื่นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน

ฯลฯ

(๔) ไม่ปฏิบัติตามความในข้อ ๗ และไม่ปฏิบัติตามคำเตือนในข้อ ๘

การยื่นสิทธิตามวรรคหนึ่ง (๓) และ (๔) นั้น ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีมติให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรยื่นสิทธิ เว้นแต่ในกรณีที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีข้อสงสัยเกี่ยวกับพฤติกรรมที่จะสั่งให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรรายใดยื่นสิทธิและไม่อาจวินิจฉัยได้ ก็ให้ขอความเห็นจากคณะกรรมการเพื่อนำไปประกอบการพิจารณาสั่งให้ยื่นสิทธิต่อไป

การยื่นสิทธิตามวรรคสามให้มีผลตั้งแต่วันที่พ้นระยะเวลาอุทธรณ์ตามข้อ ๑๓ แต่ถ้ามีการอุทธรณ์และคณะกรรมการมีคำวินิจฉัยยืนยันว่าผู้อุทธรณ์ยื่นสิทธิการเข้าทำประโยชน์แล้ว ให้การยื่นสิทธิมีผลตั้งแต่วันที่ได้รับแจ้งมติคณะกรรมการ

ในกรณีที่การยื่นสิทธิตามวรรคหนึ่ง (๓) และ (๔) ปรากฏต่อคณะกรรมการคณะกรรมการจะมีมติให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรผู้นั้นยื่นสิทธิก็ได้

ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีหนังสือแจ้งการยื่นสิทธิพร้อมทั้งระยะเวลาที่ให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรพร้อมบริวารออกจากที่ดิน หากบุคคลดังกล่าวไม่ยอมออกจากที่ดิน ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป

ฯลฯ

ข้อ ๑๓ หากเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรผู้ถูกสั่งให้ยื่นสิทธิตามข้อ ๑๑ เห็นว่าคำสั่งนั้นไม่เป็นธรรม ให้ยื่นอุทธรณ์ต่อสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดแห่งท้องที่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับหนังสือแจ้งหรือวันที่ได้ปิดคำสั่ง โดยแสดงหลักฐานอ้างอิงประกอบ เว้นแต่เป็นกรณีที่คณะกรรมการมีมติให้ยื่นสิทธิ

ฯลฯ

๓. คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ เรื่อง มาตรการในการแก้ไขปัญหาการครอบครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมโดยมิชอบกฎหมาย สั่ง ณ วันที่ ๕ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

ข้อ ๑ ในคำสั่งนี้ ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่เป็นพื้นที่เป้าหมาย ได้แก่ ที่ดินดังต่อไปนี้

ฯลฯ

(๒) ที่ดินที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีมติให้เกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินสิทธิเข้าทำประโยชน์แล้วและครอบครองโดยบุคคลที่มีใช้ผู้ได้รับการจัดที่ดินมีเนื้อที่ตั้งแต่ ๑๐๐ ไร่ ขึ้นไป

ฯลฯ

ข้อ ๔ ในพื้นที่เป้าหมายตามข้อ ๑ (๑) เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาตามข้อ ๓ หากผู้ครอบครองที่ดิน ไม่มายื่นคำร้องแสดงสิทธิในที่ดิน หรือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาแล้วไม่เห็นชอบกับคำร้อง ตามข้อ ๓ หรือไม่ปรากฏว่ามีผู้ครอบครองที่ดินในพื้นที่เป้าหมาย ให้เจ้าหน้าที่ซึ่งเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรมแต่งตั้งมีอำนาจดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) สั่งให้ผู้ครอบครองที่ดินออกจากพื้นที่เป้าหมายภายในเวลาที่กำหนด และงดเว้น การทำการใด ๆ ในบริเวณพื้นที่เป้าหมาย

(๒) สั่งให้ผู้ครอบครองที่ดินรื้อถอน ทำลาย หรือทำการอื่นใด แก่สิ่งปลูกสร้างหรือ สิ่งอื่นใดในพื้นที่เป้าหมายภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำสั่ง

ฯลฯ

ข้อ ๕ ในพื้นที่เป้าหมายตามข้อ ๑ (๒) ให้เจ้าหน้าที่ซึ่งเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรมแต่งตั้งมีอำนาจดำเนินการตามข้อ ๔ เมื่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีมติสั่งให้สิ้นสิทธิ เข้าทำประโยชน์

๓. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า

(๑) ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง คณะบุคคล หรือผู้ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานทางปกครอง

(๒) คณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาท คณะกรรมการหรือบุคคล ซึ่งมีกฎหมายให้อำนาจในการออกกฎ คำสั่ง หรือมติใด ๆ ที่มีผลกระทบต่อบุคคล และ

ฯลฯ

๔. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

มาตรา ๑ ในประมวลกฎหมายนี้ ถ้าข้อความมิได้แสดงให้เห็นเป็นอย่างอื่น

ฯลฯ

(๑๑) “คู่ความ” หมายความว่า บุคคลผู้ยื่นคำฟ้อง หรือถูกฟ้องต่อศาล และเพื่อประโยชน์แห่งการดำเนินกระบวนการพิจารณาให้รวมถึงบุคคลผู้มีสิทธิกระทำการแทนบุคคลนั้น ๆ ตามกฎหมาย หรือในฐานะทนายความ

ฯลฯ

ความเห็นของ ส.ป.ก.

คณะกรรมการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งอาจเป็นคู่กรณีในศาลปกครองได้ แต่โดยที่ คปก. เป็นคณะบุคคลมิได้เป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย ย่อมไม่อาจเป็นคู่ความในคดีได้ ตามมาตรา ๑ (๑๑) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้อง อย่างไรก็ตามเมื่อศาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้มีหมายเรียกให้ คปก. จัดทำคำให้การแก้คดียื่นต่อศาล ฉะนั้น เพื่อให้การดำเนินคดีแพ่งทั้งปวงของ คปก. เป็นไปโดยถูกต้องและมีผลสมบูรณ์ตามกฎหมาย ลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน ต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ จึงขอให้คณะกรรมการพิจารณา มอบอำนาจ ให้เลขาธิการ ส.ป.ก. หรือผู้ที่เลขาธิการ ส.ป.ก. มอบหมายเป็นผู้ดำเนินคดีนี้และคดีแพ่งทั้งปวง ที่อาจมีขึ้นในอนาคตแทนคณะกรรมการได้จนเสร็จการ

ประเด็นที่น่าเสนอ

เพื่อโปรดพิจารณามอบอำนาจให้เลขาธิการ ส.ป.ก. หรือผู้ที่เลขาธิการ ส.ป.ก. มอบหมายเป็นผู้ดำเนินคดีนี้และคดีแพ่งทั้งปวงที่อาจมีขึ้นในอนาคตแทน คปก. ได้จนเสร็จการ นับแต่วันที่ คปก. มีมติ

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ

กรรมการและเลขานุการฯ ได้กล่าวว่า ๒ ประเด็นดังกล่าวนี้เป็นเรื่องของการมอบอำนาจให้ดำเนินคดีแพ่ง จากเรื่องเดิมที่มีผู้ยื่นฟ้องผู้ว่าการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดและปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในคดีแพ่ง ซึ่งได้หารือกับฝ่ายกฎหมายแล้ว ในประเด็นนี้ขอให้คดีดำเนินไปตามปกติก่อน ยังไม่ต้องการให้ คปก. มอบอำนาจในคดีแพ่ง เพราะในบางครั้งอาจจะเป็นเรื่องของการเจรจาให้มอบอำนาจให้เลขาธิการ ส.ป.ก. ดำเนินการเจรจาไกล่เกลี่ย ฉะนั้นเห็นว่าควรให้ดำเนินการทางคดีไปตามปกติก่อนและผลเป็นประการใดจะนำเรียนคณะกรรมการเพื่อพิจารณาอีกครั้ง

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส) ได้กล่าวว่า ในกรณีดังกล่าวนี้ศาลได้ส่งหมายมาหรือยัง หากดำเนินการยื่นฟ้องแล้ว ศาลจะมีหมายให้จำเลยทั้งสามจัดทำคำให้การแล้ว ซึ่งเลขาธิการจะไปเจรจาในฐานะจำเลยที่ ๒ โดยหากจะไปเจรจากับบุคคลที่จะไปยื่นกับศาลคำให้การของจำเลยที่ ๑ จำเลยที่ ๒ คดีนี้ไม่ได้ยุ่งยากเป็นเพียงคดีแพ่งที่ผู้ถูกฟ้องจะต้องเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลเท่านั้น ฉะนั้นคณะกรรมการไม่ได้เป็นทั้งนิติบุคคลหรือบุคคลจะถูกฟ้องไม่ได้ และท่านเลขาธิการ ส.ป.ก. จะถอนไปเจรจา กระบวนการจัดทำคำให้การมันถึงหรือยัง หากถึงแล้วจะต้องเร่งดำเนินการจัดทำไปก่อน แต่ประเด็นคำให้การใครจะเป็นผู้ลงนามแทนทนายหรืออัยการที่เขาจะยื่นคำให้การแทน เขาจะไม่มีหนังสือแต่งตั้งทนายไปยื่นให้

ฝ่ายเลขานุการฯ (นายปรีชา ลัมฉวิล ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย ส.ป.ก.) ได้ขออนุญาตชี้แจงว่า ในเรื่องดังกล่าวนี้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้เคยมอบอำนาจให้เลขาธิการ ส.ป.ก. ไปดำเนินคดีแพ่งแทนคณะกรรมการเรียบร้อยแล้ว ตามมติ คปก. ในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘

ซึ่งเรื่องดังกล่าวนี้ได้ดำเนินการอย่างเร่งด่วน แต่มาตรวจสอบในภายหลังพบว่ามีกรมอบหมายแล้วจึงไม่สามารถมาถอนวาระดังกล่าวนี้ได้ทัน

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส) ได้กล่าวว่า มติคณะกรรมการเดิมที่ได้มอบไปแล้ว เมื่อจะดำเนินการแต่งตั้งนายอัยการจะยอมรับหรือไม่ อาจจะต้องเปลี่ยนอีกครั้ง อัยการอาจจะต้องการให้ คณะกรรมการชุดนี้มอบให้ดำเนินการ ซึ่งคดีแพ่งจะต้องให้อัยการเป็นทนายต่อสู้คดีให้ เพราะหากจะให้อัยการ ดำเนินการให้ควรจะต้องขอมติล่าสุด ทั้งลายเซ็น และมติคณะกรรมการที่ส่งไปให้จะต้องเป็นปัจจุบัน ซึ่งมีมติเดิม อาจจะนานอัยการอาจจะไม่ยอมรับ ฉะนั้น ฝ่ายกฎหมายที่ดำเนินการเรื่องคดีจะต้องหารือกับอัยการก่อนว่า ต้องการมติในเรื่องดังกล่าวนี้อย่างไร แต่หากยอมรับมติเดิมจะไม่มีปัญหาอะไร แต่หากต้องการมติใหม่ ให้ ส.ป.ก. นำเสนอใหม่ในการประชุมครั้งต่อไปอีกครั้ง เนื่องจากยังมีเวลาดำเนินการได้

กรรมการและเลขานุการฯ ได้กล่าวว่า ตามความเห็นของท่านผู้ทรงคุณวุฒิ ส.ป.ก. จะมติในเรื่อง ดังกล่าวนี้ว่าให้ฝ่ายเลขานุการฯ โดยฝ่ายกฎหมายไปดำเนินการหารือกับอัยการเรื่องการมอบอำนาจ หากมติเดิมใช้ไม่ได้ให้ ส.ป.ก. นำเสนอที่ประชุม คปท. เพื่อพิจารณาอีกครั้งในคราวประชุมต่อไป

ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (นายชยวุธ จันทร รองปลัดกระทรวงมหาดไทย) ได้กล่าวว่า ตามที่ ฝ่ายเลขานุการฯ จะถอนเรื่องซึ่งหากพิจารณาแล้วคณะกรรมการถูกฟ้องแพ่ง ถึงแม้ว่าฝ่ายเลขานุการฯ จะแจ้งว่า คณะกรรมการเป็นคณะบุคคลไม่ใช่นิติบุคคลโดยที่ไม่มีอำนาจฟ้องได้ แต่ในส่วนของกรรมการสามารถถูกฟ้อง เป็นรายบุคคลได้ ซึ่งโดยปกติเมื่อฟ้องคณะกรรมการแล้วกรรมการแต่ละรายจะต้องสู้คดีเป็นรายบุคคล เพราะฉะนั้นในกรณีนี้คณะกรรมการควรจะเห็นชอบมอบอำนาจให้ท่านเลขาธิการ ส.ป.ก. เพื่อดำเนินการ สู้คดีแทน สำหรับกรณีที่ท่านเลขาธิการ ส.ป.ก. จะไปประสานให้ผู้ฟ้องถอนฟ้องเป็นอีกประเด็นเนื่องจากว่าจะมี เงื่อนไขระยะเวลาการแก้ฟ้องภายใน ๑๕ วันนับจากรับหมายหรือทราบว่าจะรับหมายแต่หากไม่สามารถดำเนินการ ได้ทันจะต้องพักส่งหรือขยายเวลาออกไป ซึ่งหากผู้ฟ้องไม่ถอนฟ้องและจะต้องสู้คดี ส.ป.ก. จะต้องสู้ หรือเห็นชอบให้อัยการดำเนินการขอให้ระบอบอยู่ในมติด้วย นอกจากนี้ตามที่คณะกรรมการได้เคยมอบแล้วและ คณะกรรมการชุดนี้จะดำเนินการมอบอีกครั้งจะเป็นการมอบซ้อนนิติสัมพันธ์ต่อเนื่องหรือไม่ ฉะนั้นจึงขอให้ ฝ่ายกฎหมายพิจารณาในประเด็นดังกล่าวนี้ด้วย

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า ในเรื่องดังกล่าวนี้กรรมการได้เคยมอบอำนาจให้แล้วแต่อัยการ จะยอมรับหรือไม่หรือจะต้องให้มอบเป็นปัจจุบันอีกครั้ง หรืออาจจะใช้ผลที่มีการมอบอำนาจเดิมไปหารือกับ อัยการก่อน โดยไม่ได้ให้ถอนเรื่องเพียงแต่หารือกับอัยการก่อนว่าต้องการมติดังไร และเห็นด้วยกับผู้แทน กระทรวงมหาดไทยที่ได้นำเสนอข้างต้น

ฝ่ายเลขานุการฯ (นายปรีชา ลิ้มถวิล ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย ส.ป.ก.) ได้ขออนุญาตชี้แจงว่า ตามที่ผู้แทนกระทรวงมหาดไทยมีความเห็นและข้อสังเกตว่าควรมอบอำนาจเพิ่มเติม เพื่อให้มีความชัดเจน เป็นสิ่งที่ดี เนื่องจากตามมติ คปท. ครั้งที่ ๕/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ไม่ได้มอบอำนาจในเรื่อง

การใกล้เคียงไว้เพียงประเด็นเดียวเท่านั้น แต่หากคณะกรรมการเห็นชอบมอบอำนาจในครั้งนี้จะมีการขอเลือกใกล้เคียงด้วย

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส) ได้กล่าวว่า เรื่องนี้ไม่ต้องกลัวเรื่องใกล้เคียง คณะกรรมการไม่ต้องไปใกล้เคียงเพราะคณะกรรมการไม่สามารถฟ้องได้ และผู้ฟ้องไม่ได้ฟ้องตัวบุคคล แต่ดำเนินการฟ้องในรูปของคณะกรรมการ ซึ่งการฟ้องในรูปแบบที่เป็นคณะกรรมการจะถูกฟ้องได้ ๒ ทาง คือ ๑. ทางปกครองในฐานะมีออกคำสั่งทางปกครองและเป็นหน่วยงานทางปกครอง และ ๒. ฝ่ายเลขานุการฯ เสนอเป็นหน่วยงานของรัฐ ไม่ใช่หน่วยงานทางปกครองจึงถูกฟ้องได้ ประเด็นต่อมาถูกฟ้องในคดีอาญาเป็นเฉพาะรายบุคคลได้เพราะเป็นการร่วมกันใช้อำนาจโดยมิชอบและถูกฟ้อง ส่วนเรื่องทางแพ่งเป็นการใช้อำนาจปกติจะต้องไปฟ้องผู้ใช้อำนาจลำพัง นาย ก หรือ นาย ข ไม่ได้ จึงเห็นว่ามติเดิมอาจจะใช้ไม่ได้เนื่องจากอัยการเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงประธานและคณะกรรมการจึงอาจจะต้องหารือกับทางอัยการก่อน ที่ผ่านได้เคยมีกรณีที่คณะกรรมการถูกฟ้องค่อนข้างมากอัยการจะเปลี่ยนตลอด ซึ่งเป็นความกังวลในประเด็นดังกล่าวนี้เท่านั้น แต่หากจะให้มอบอำนาจสามารถดำเนินการได้ ซึ่งฝ่ายเลขานุการฯ ได้อ้างคำสั่งเก่า ทั้งนี้หากขอให้มอบอำนาจใหม่ไม่ขัดข้องเพราะถือว่ามอบให้ไปตัดฟ้อง คือ เมื่อมอบอำนาจให้แล้วจะต้องจัดทำคำให้การไปตัดฟ้องเพราะว่า คณะกรรมการเป็นคณะบุคคลไม่สามารถเป็นคู่ความในคดีได้ คณะกรรมการไม่มีความรับผิดชอบแพ่งเพราะต้องฟ้องหน่วยงานรัฐเท่านั้น ฉะนั้น จึงไม่ได้ขัดข้องในเรื่องดังกล่าวนี้แต่อย่างใด เนื่องจากฝ่ายเลขานุการฯ เสนอว่า มีการมอบอำนาจเดิมอยู่แล้วและหากจะใช้มติเดิมดังกล่าวควรจะต้องหารือกับอัยการก่อนว่ายอมรับหรือไม่ แต่เมื่อยังมีเวลาจึงดำเนินการขอมติใหม่สามารถดำเนินการได้ เพียงแต่หากมอบไปแล้วฝ่ายเลขานุการฯ จะต้องดำเนินการจัดทำคำให้การตัดฟ้องว่าคณะกรรมการไม่ใช่บุคคลนิติบุคคลที่เป็นคู่ความตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งได้เท่านั้น และที่สำคัญฝ่ายเลขานุการฯ จะต้องจัดทำมติให้ชัดเจน เนื่องจากอัยการจะดำเนินการตามมติดังกล่าวนี้ โดยไม่ต้องให้เซ็นใบแต่งตั้งนายเป็นราย ๆ ไป ดังนั้น มติประชุมควรจะต้องมีมติมอบอำนาจให้เลขาธิการ ส.ป.ก. เป็นผู้แทนคดี และมีอำนาจในการมอบอำนาจและต่อสู้คดีเลย

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า ตามความเห็นของกรรมการและที่สำคัญท่านผู้ทรงคุณวุฒิสรรเสริญฯ จึงเห็นว่าในเรื่องดังกล่าวนี้ควรจะมอบอำนาจให้เลขาธิการ ส.ป.ก. เป็นผู้ที่มีอำนาจดำเนินการแทนคณะกรรมการ โดยยกเลิกมติเดิมที่เคยมอบอำนาจไว้

มติคณะกรรมการ มอบอำนาจให้เลขาธิการ ส.ป.ก. หรือผู้ที่เลขาธิการ ส.ป.ก. มอบหมายเป็นผู้ดำเนินคดีนี้ และคดีแพ่งทั้งปวงที่อาจมีขึ้นในอนาคตแทน คปก. ได้จนเสร็จการ นับแต่วันที่ คปก. มีมติ

เรื่องที่ ๓.๓ ขออนุมัติแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

ฝ่ายเลขานุการฯ (นางสาวจิราทิพย์ โรจน์อุณวงศ์ ผู้อำนวยการสำนักบริหารกองทุน ส.ป.ก.) ได้ชี้แจงว่า ตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒)